

zaČESKO *kulturní*

ANALÝZA VLIVU DOTACÍ POSKYTOVANÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU NESTÁTNÍM NEZISKOVÝM ORGANIZACÍM V OBLASTI KULTURY

Data Mind

15. prosince 2010

Závěrečná zpráva z výzkumu

VÝZKUMNÉ CÍLE:

Výzkumným cílem této zprávy je celkové zjištění vlivu snižování dotací ze strany Ministerstva Kultury ČR (MK ČR) nestátním, neziskovým organizacím v roce 2010. V rámci naplňování tohoto cíle zmapujeme tyto dílčí oblasti:

- Finanční toky uvnitř organizací
- Podíl spolufinancování z jiných zdrojů než zdrojů Ministerstva kultury
- Počet zaměstnanců a jejich pracovní poměr
- Odhad velikosti ekonomické aktivity vázané na kulturní aktivitu
- Scénář výpadku financí:
 - Dotace v letech 2007,2008,2009,2010
 - Efekt snížení dotací MK ČR na vlastní aktivitu organizací a na zaměstnanost
 - Změna ostatních zdrojů financování
 - Oborová kategorizace dopadů

VÝZKUM A POPULACE

V rámci výzkumu bylo osloveno 483 organizací v oblasti nezávislé kultury. Zaměření výzkumu bylo výhradně na kulturní neziskové organizace (NGO) organizace. Seznam organizací k oslovení byl získán z kompletního seznamu žadatelů o granty MK ČR. Celá takto získaná databáze byla kontaktována. Organizace byly osloveny elektronickou poštou a posléze obvolány, aby byly získány dodatečné odpovědi.

Výzkum zahrnoval všechny organizace, které žádaly grant ministerstva kultury. Z celkových 483 organizací, byly získány data od 82 organizací, což představuje návratnost 17%. Za vyplnění nebyla nabízena žádná hmotná odměna, výzkum nebyl pro organizace povinný. Response rate většiny marketingových a sociologických výzkumů se pohybuje v rozmezí 10-40%. Tyto výzkumy jsou obecně považovány za reprezentativní z hlediska cílové populace. Vzhledem k velikosti populace je počet pozorovaných organizací dostačující.

V základních charakteristikách, jako je zastoupení sídel a oborů, je výzkum v zásadě reprezentativní. Menší je zastoupení výtvarného umění ve výzkumu, z důvodů nižší response. (Výtvarné umění tvoří 13% ve výzkumu, 21% v populaci oslovených organizací)

Populace a výzkum		
	Populace	Výzkum
Počet organizací	483	82
Response rate		17%
Divadlo	16%	16%
Hudba	29%	24%
Knihy, ilustrace, komiksy	22%	17%
Tanec	9%	7%
Výtvarné umění	21%	13%
do 100.000	29%	35%
nad 100 000 obyvatel	71%	65%

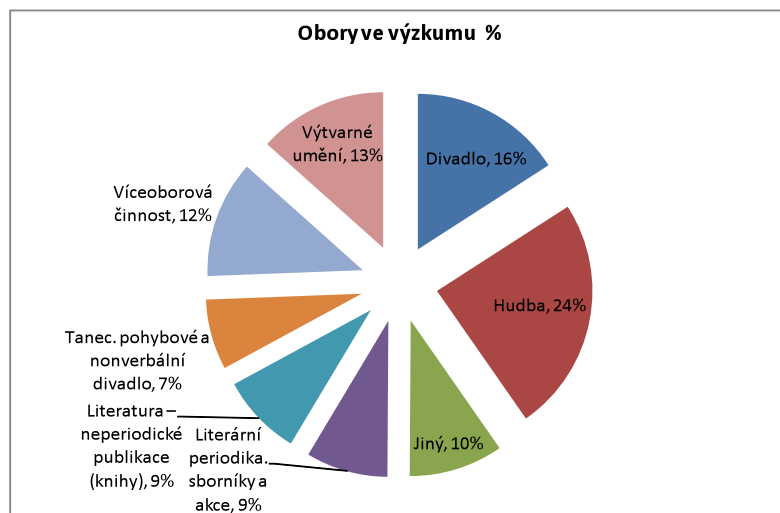
POZNÁMKY K INTERPRETACI

Veškeré výsledky se vztahují k subjektům, od kterých máme informace z výzkumu. V sekci finančních ukazatelů a vývoje činnosti jsme zahrnuli pouze organizace, které fungují od roku 2007 do roku 2010 a poskytly údaje za všechny uvedené roky. Těchto organizací je celkem 67. Finanční výsledky a výsledky v počtu příjemců nebo aktivit tak reprezentují zhruba 14 % finančních toků a aktivit v celém sektoru. Souhrnné ukazatele, co do toku financí, příjemců a aktivit, tak budou v celé populaci ČR zhruba sedminásobkem prezentovaných čísel.

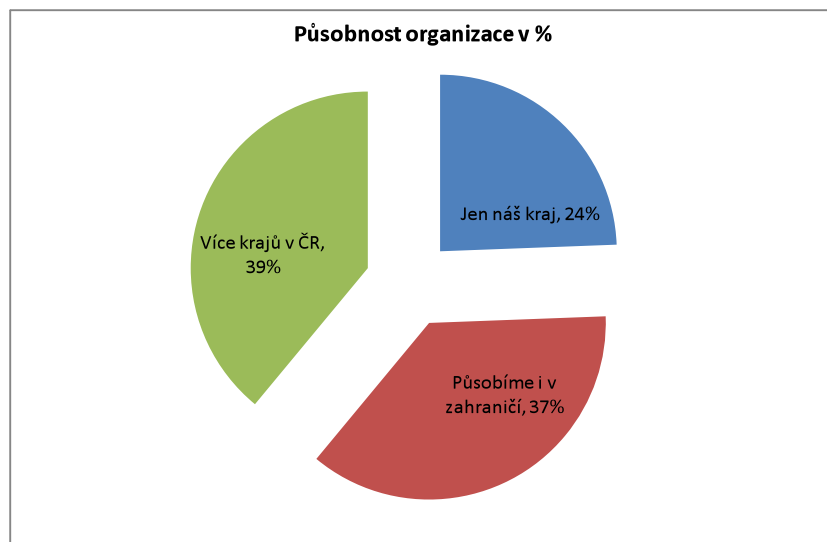
Pozorný čtenář si povšimne, že v některých charakteristikách uvádíme údaje slovem „obvyklé“ a „typické“ namísto průměrné. Je to z toho důvodu, že například u příjmů je důležitější běžný, než průměrný příjem. Například jako běžný/typický příjem uvádíme median, což je střední hodnota vzniklá tak, že seřadíme všechny organizace dle příjmu a prezentujeme hodnotu prostřední z nich. Například pokud má 1 organizace průměrný plat 50.000 a 3 organizace 10.000 Kč vychází průměrný plat 20.000 Kč, obvyklý příjem je však 10.000 Kč, protože jde o „prostřední“ plat v dané skupině. Výsledkem je tak obvyklá hodnota, okolo které se pohybují ostatní organizace, namísto průměru, který nadměrně reflektuje extrémní případy (což jsme demonstrovali příkladem).

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY POPULACE

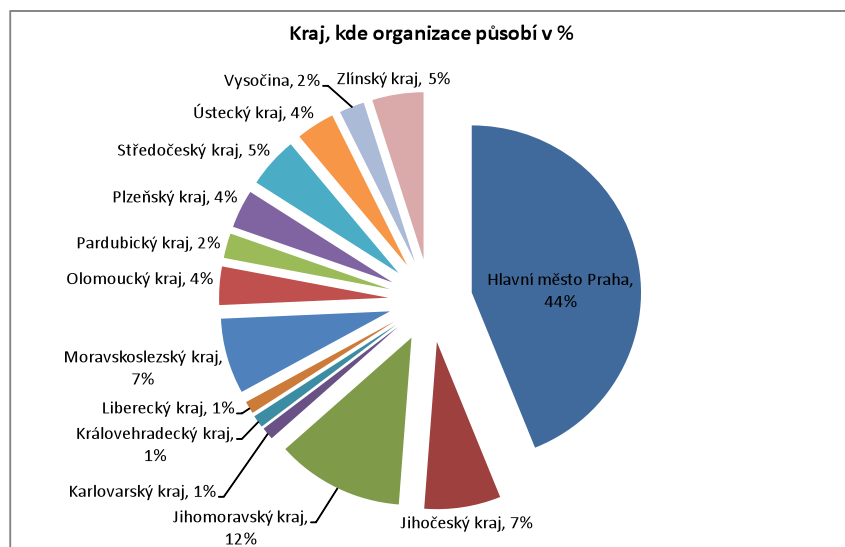
Ve výzkumu jsou reprezentovány všechny obory neziskových kulturních aktivit. Převažují, stejně jako v realitě ČR, obory hudby a divadla. Menší zastoupení ve výzkumu má výtvarné umění.

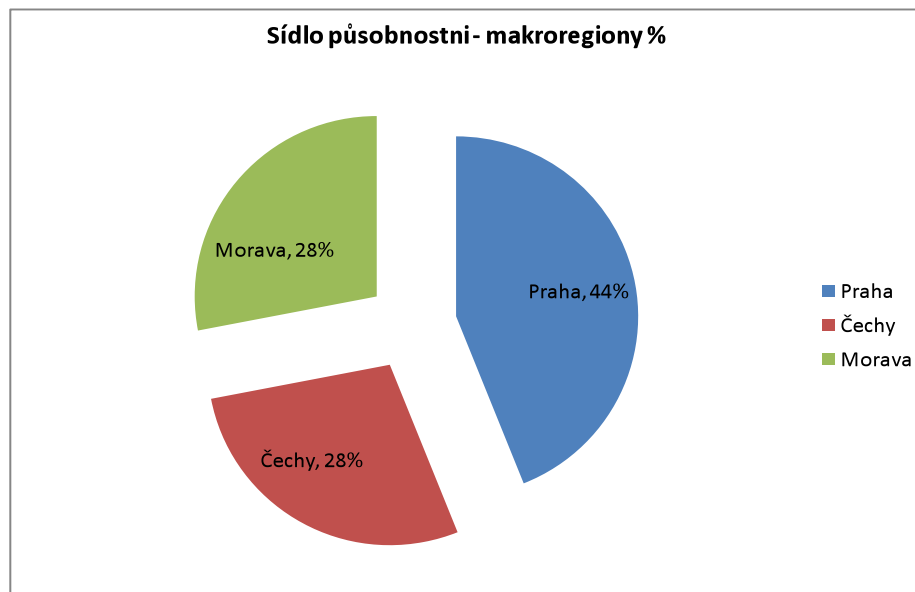
Pouhá čtvrtina organizací vidí svoji působnost jako krajskou, 37% organizací naopak působí i v zahraničí. Zbýlých cca 39 % organizací působí ve více krajích ČR.

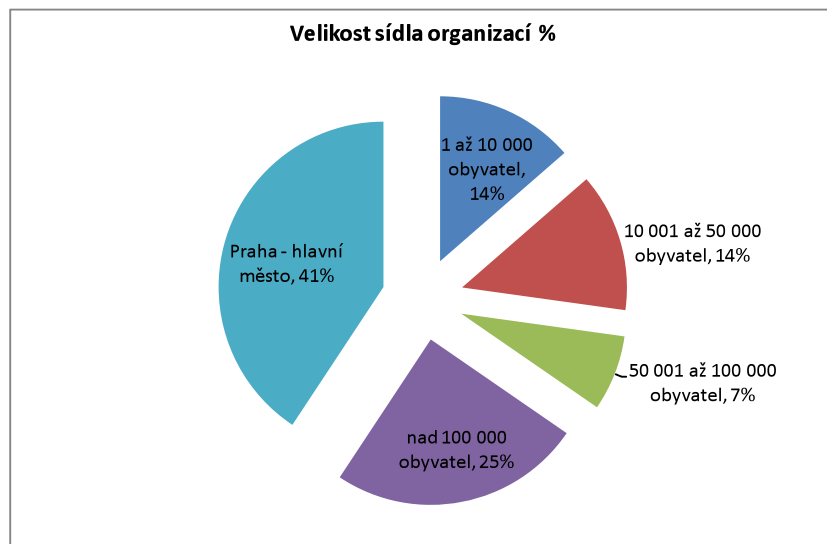
Kulturním centrem je v rámci ČR jednoznačně Praha, která reprezentuje 44% kulturního dění v nestátním sektoru. Silný je dále i Jihomoravský kraj (12%) zřejmě díky další kulturní metropoli – Brnu. Ostatní regiony jsou kulturně silně podreprezentovány, a nepředstavují tak výrazná kulturní centra.

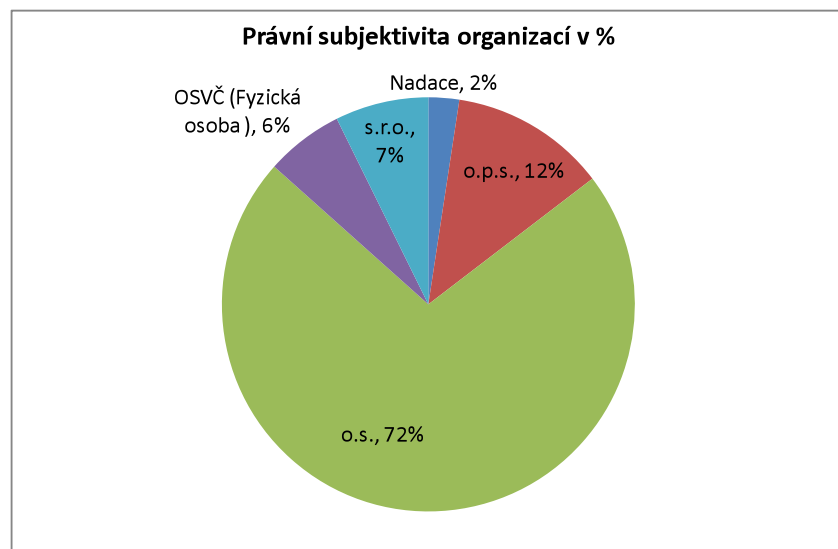
Čechy a Morava mají zhruba stejné zastoupení, co do sídel kulturních aktivit, ovšem pouze pokud z Čech vyčleníme Prahu.

Nedostatkem nabídky nezávislých kulturních služeb mohou trpět sídla pod 100.000 obyvatel, ve kterých žije většina obyvatel ČR, sídlo působnosti v nich však má jen třetina nestátních kulturních organizací.

Z hlediska právní subjektivity volí nejčastěji kulturní organizace podobu občanských sdružení (72%), v druhé řadě pak podobu obecně prospěšných společností (12%). Ostatní právní formy jsou méně obvyklé a zahrnují právní formy pro podnikatele (OSVČ a s.r.o.) a nadace.

ODPOVĚĎ NA VÝZKUMNÉ CÍLE

Finanční toky uvnitř organizací

Podíl dotací Ministerstva kultury ČR byl v roce 2009 celkově na úrovni 21% celkového obrátu kulturních nerozpočtových organizací. Presentujme si nyní běžné finanční toky. Protože průměr jako charakteristika nadměrně odráží velké organizace, prezentovanou střední hodnotou bude median, který vyjadřuje hodnotu nalezenou u „prostřední“ organizace, když organizace seřadíme dle dané veličiny. Medián lépe vyjadřuje hodnoty u běžné organizace, nazveme ho tedy běžnou nebo typickou charakteristikou. Do průměru a medianu zahrnujeme i organizace, u kterých je údaj nulový.

Ministerstvo kultury například v roce 2009 přispělo organizacím v průměru 503.000 Kč, běžná organizace však dostala jen (median) 240.000 Kč. To ukazuje na přirozenou nerovnost dotací, kdy větší organizace dostávají větší příspěvky.

V roce 2010 poklesnou dotace MK ČR v průměru na 372.000 Kč, čili o 26 % z původní částky. Běžná organizace (median) ovšem dostane od MK ČR 150.000 Kč, což představuje propad o 38%. **Kromě plošného snížení dotací tedy dochází k ještě většímu „rozevírání nůžek“ mezi malými a velkými kulturními organizacemi.**

Kraje jsou menším zdrojem financí – běžná (median) organizace totiž příspěvky od kraje nedostává a i průměrná částka krajské podpory je tedy relativně nízká. Silným sponzorem jsou naopak obce, u nichž se očekává pokles financování v roce 2010 v průměru o 4%, což pro běžnou organizaci (opět určenou medianem) znamená ztrátu pouhých 5.000 Kč. Silnější však bude efekt snížení obecních dotací pro velké organizace. Nerovné rozdělování financí od obcí se velmi zvolna narovnáva.

V roce 2010 se pravděpodobně mírně sníží i příjmy z vlastní činnosti organizací, a sponzoring je již druhým rokem na ústupu vzhledem k ekonomické recesi. V průměru se očekává zvýšení dotací ze zahraničí (na něž však běžná organizace nedosáhne) a obnovení zahraniční vlastní činnosti v roce 2010. **Celkové příjmy v roce 2010 poklesnou o průměrných 9,5%, a běžná organizace (median) si tak pohorší dokonce o 17%.** Jak dále uvidíme rozdíl mezi běžnou a průměrnou organizací je dán centralizací kulturních aktivit a růstem velkých organizací na úkor malých. Zatímco průměrný obrát organizací poklesne z 3,6 na 3,3 milionu, typická organizace (median) zažije dramatičtější propad z 1,14 milionu na 940 tisíc.

Příjmy organizací v letech 2007-2010												
	MK ČR				Kraj				Obec			
Rok	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Průměr	472 179 Kč	571 550 Kč	502 197 Kč	372 567 Kč	99 604 Kč	118 715 Kč	130 299 Kč	111 701 Kč	1 059 375 Kč	1 119 429 Kč	1 195 382 Kč	1 152 164 Kč
Median	237 000 Kč	280 000 Kč	240 000 Kč	150 000 Kč	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	50 000 Kč	81 000 Kč	75 000 Kč	80 000 Kč
Součet	31 636 000 Kč	38 293 875 Kč	33 647 200 Kč	24 962 000 Kč	6 673 500 Kč	7 953 909 Kč	8 730 000 Kč	7 484 000 Kč	70 978 124 Kč	75 001 734 Kč	80 090 584 Kč	77 195 000 Kč
Maximum	6 410 000 Kč	6 868 000 Kč	8 236 000 Kč	5 000 000 Kč	1 850 000 Kč	1 829 000 Kč	1 800 000 Kč	1 800 000 Kč	32 687 084 Kč	32 399 084 Kč	32 499 084 Kč	32 400 000 Kč
	Vlastní činnost v ČR				Vlastní činnost v zahraničí				Dotace zahraniční			
Rok	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Průměr	1 022 729 Kč	1 194 097 Kč	1 247 412 Kč	1 115 612 Kč	185 616 Kč	182 326 Kč	133 049 Kč	154 119 Kč	54 832 Kč	47 063 Kč	59 938 Kč	84 383 Kč
Median	175 000 Kč	354 700 Kč	332 000 Kč	300 000 Kč	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč
Součet	68 522 814 Kč	80 004 470 Kč	83 576 594 Kč	74 746 000 Kč	12 436 303 Kč	12 215 863 Kč	8 914 264 Kč	10 326 000 Kč	3 673 737 Kč	3 153 238 Kč	4 015 861 Kč	5 653 660 Kč
Maximum	11 723 000 Kč	15 359 000 Kč	14 024 000 Kč	12 000 000 Kč	9 650 000 Kč	10 243 687 Kč	7 010 000 Kč	6 500 000 Kč	1 971 000 Kč	733 000 Kč	883 000 Kč	1 990 000 Kč
	Sponzorování				Jiné zdroje				Celkové příjmy			
Rok	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Průměr	256 979 Kč	264 199 Kč	185 749 Kč	173 702 Kč	87 249 Kč	79 483 Kč	140 743 Kč	89 103 Kč	3 238 600 Kč	3 576 900 Kč	3 594 800 Kč	3 253 400 Kč
Median	10 000 Kč	20 000 Kč	20 000 Kč	2 000 Kč	- Kč	- Kč	4 000 Kč	- Kč	877 000 Kč	1 070 000 Kč	1 143 500 Kč	940 000 Kč
Součet	17 217 566 Kč	17 701 350 Kč	12 445 204 Kč	11 638 040 Kč	5 845 698 Kč	5 325 360 Kč	9 429 759 Kč	5 969 884 Kč	217 000 000 Kč	240 000 000 Kč	241 000 000 Kč	218 000 000 Kč
Maximum	3 582 000 Kč	3 299 000 Kč	3 000 000 Kč	4 000 000 Kč	1 200 000 Kč	1 021 000 Kč	1 600 000 Kč	2 000 000 Kč	45 075 964 Kč	43 348 616 Kč	45 854 619 Kč	46 200 000 Kč

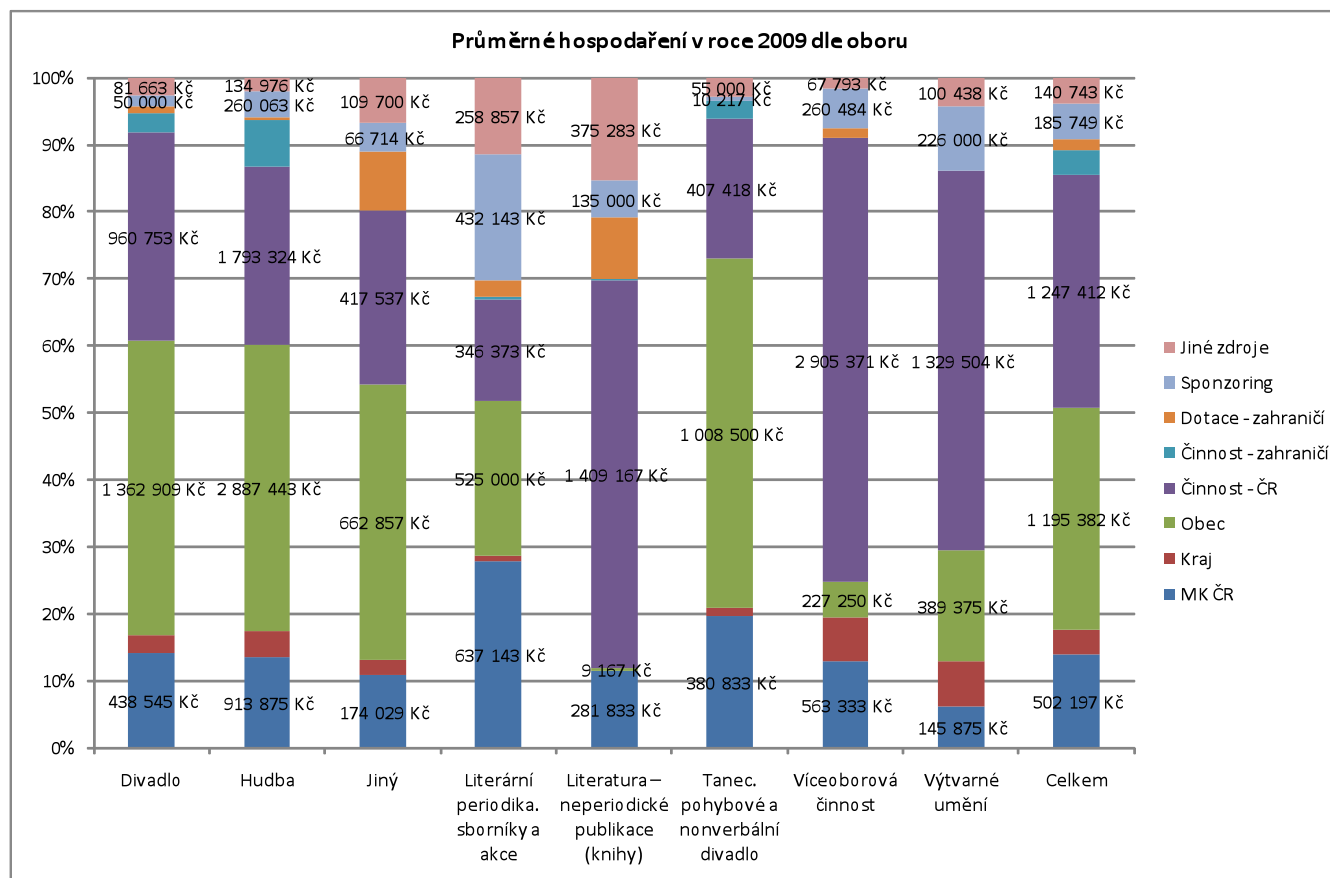
Podívejme se nyní na distribuci příjmů. Distribuce je utvořena stejnou logikou jako výpočet medianu – jde o seřazení organizací dle každého z údajů, abychom mohli odhalit postupně jednotlivé úrovně od spodních 5% organizací v daném údaji po horních 5% organizací v daném údaji. Na 50. percentilu (median) v níže uvedené tabulce je naše běžná/typická organizace. Na 95% percentilu je v každém údaji organizace, která odděluje horních 5% organizací od zbytku. Pokud vydělíme částku, kterou dostává organizace z „top 5%“ částkou běžnou (median = 50. percentil) získáme představu o nerovnosti distribuce dotací.

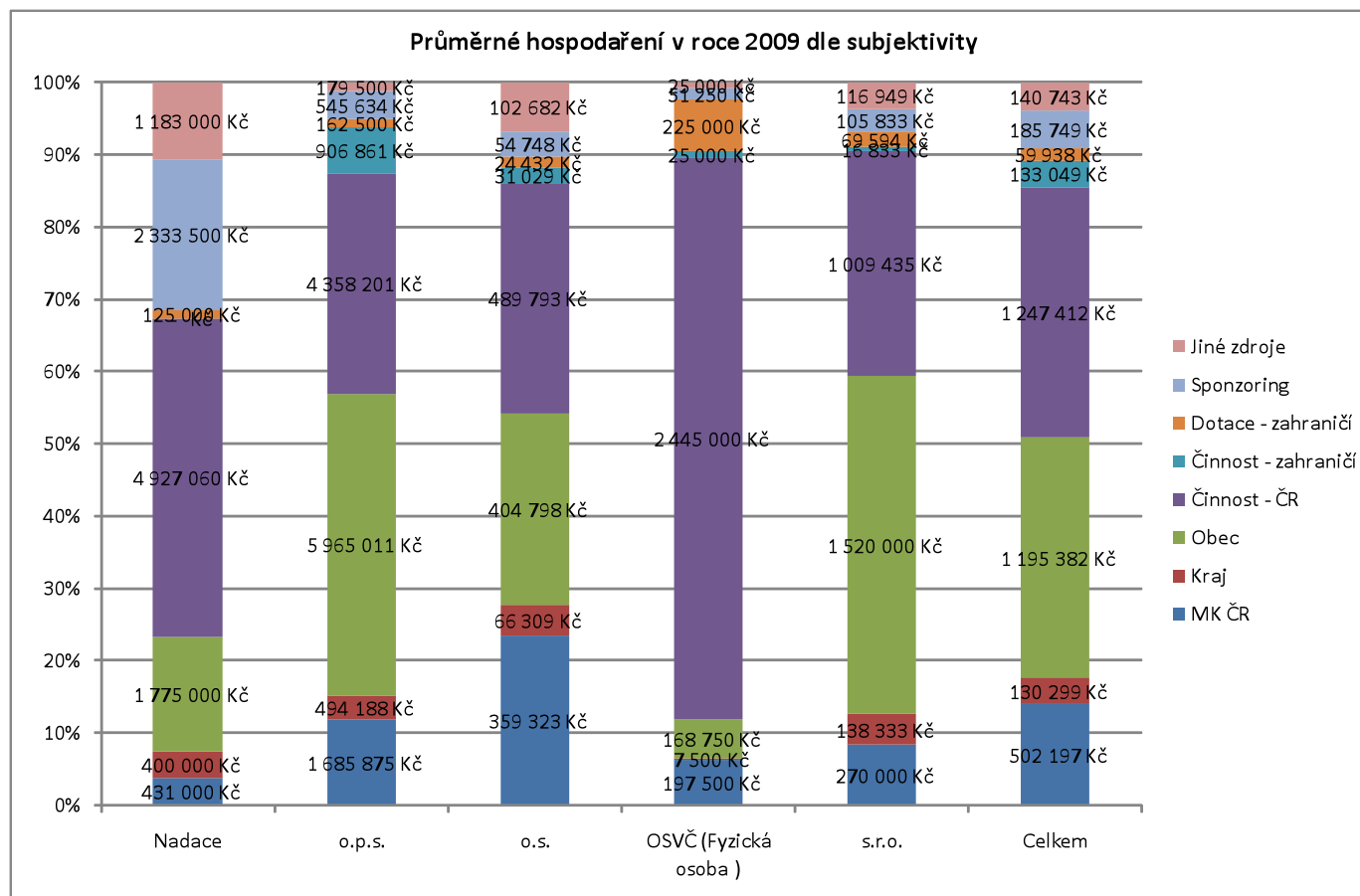
Rozdíl mezi velkými a malými dotacemi ze strany MK ČR neustále narůstá a „horních 5%“ organizací tak získá v roce 2010 12x více než typická organizace, zatímco v roce 2007 to bylo jen 8x více než typická organizace.

Obecní dotace jsou ovšem z hlediska nerovnosti mezi příjemci dotací daleko příkřejší. Ačkoli od roku 2007 kdy top 5% organizací dostalo 120x(!!!) více než běžná organizace, se situace zlepšuje k nynějšímu poměru 81, **obecní dotace neustále přispívají k dramatické nerovnosti mezi kulturními organizacemi, dokonce daleko více než vlastní činnost organizací. Nerovnost obecních dotací, která je ve své podstatě příkřejší než samotný trh (daný vlastní činností) prohlubuje rozdíly mezi organizacemi. Od roku 2007 se situace v obcích ovšem mírně zlepšuje. Nerovnost obecních dotací je přesto stále velice silná – zatímco běžná kulturní organizace dostane v roce 2010 od obce pouhých 15.000 Kč, každá z 5% organizací, které obec nejvíce dotuje, získá více než 6,5 milionu Kč.**

Distribuce příjmů dle percentilu									
				Percentily					
	5	10	25	50	75	90	95	Index nerovnosti (Top 5% / Median)	
Příjmy - MK ČR -2007	- Kč	- Kč	25 000 Kč	237 000 Kč	480 000 Kč	1 360 000 Kč	1 965 200 Kč		8
Příjmy - MK ČR -2008	- Kč	- Kč	75 000 Kč	280 000 Kč	540 000 Kč	1 596 300 Kč	2 612 000 Kč		9
Příjmy - MK ČR -2009	- Kč	- Kč	80 000 Kč	240 000 Kč	450 000 Kč	1 448 000 Kč	2 056 600 Kč		9
Příjmy - MK ČR -2010 - odhad	- Kč	- Kč	30 000 Kč	150 000 Kč	340 000 Kč	1 060 000 Kč	1 750 000 Kč		12
Příjmy - Obec -2007	- Kč	- Kč	- Kč	50 000 Kč	200 000 Kč	2 378 400 Kč	5 992 000 Kč		120
Příjmy - Obec -2008	- Kč	- Kč	- Kč	81 000 Kč	300 000 Kč	3 074 920 Kč	6 012 800 Kč		74
Příjmy - Obec -2009	- Kč	- Kč	25 000 Kč	75 000 Kč	491 000 Kč	3 004 000 Kč	6 770 000 Kč		90
Příjmy - Obec -2010 - odhad	- Kč	- Kč	15 000 Kč	80 000 Kč	425 000 Kč	2 620 000 Kč	6 508 000 Kč		81
Příjmy - Činnost - ČR-2007	- Kč	- Kč	12 000 Kč	175 000 Kč	700 000 Kč	3 518 256 Kč	7 860 884 Kč		45
Příjmy - Činnost - ČR-2008	- Kč	- Kč	14 000 Kč	354 700 Kč	603 315 Kč	3 907 309 Kč	7 272 089 Kč		21
Příjmy - Činnost - ČR-2009	- Kč	- Kč	24 000 Kč	332 000 Kč	810 000 Kč	3 599 906 Kč	9 354 187 Kč		28
Příjmy - Činnost - ČR-2010 - odhad	- Kč	- Kč	- Kč	300 000 Kč	600 000 Kč	3 260 000 Kč	8 360 000 Kč		28

Hospodaření kulturních organizací se velmi liší podle oboru činnosti. Zatímco vydavatelé knih a organizace na poli výtvarného umění se spoléhají hlavně na vlastní činnost, literární periodika závisí na dotaci MK a sponzoringu. Obecní dotace pak získává živá kultura tj. tanec, hudba a divadlo.

Nejsamostatněji hospodaří OSVČ, které příliš dotací nedostávají, průměrná občanská sdružení jsou naopak silně vázána na dotaci MK. Obce sponzorují větší o.p.s. a podnikatelské s.r.o.

Největší celkový výpadek příjmů očekávají typické organizace v Čechách mimo Prahu, na letošní rok mají méně než poloviční rozpočet z let minulých. Typické organizace v ostatních regionech si nepohorší. Situace českých organizací je dána očekáváním snížení dotací MK ČR cca na 1/3 loňské výše a likvidačním propadem vlastních příjmů. Typická česká kulturní organizace (mimo Prahu), která je již nyní podfinancována, tedy zažívá v roce 2010 finanční útlum.

Regiony	Počet organizací	Celkové typické příjmy				Podíl dotací v roce 2009
		2007	2008	2009	2010	
Praha	32	1 105 000 Kč	1 126 600 Kč	1 469 800 Kč	1 550 000 Kč	17%
Čechy	18	628 900 Kč	776 500 Kč	748 842 Kč	332 500 Kč	18%
Morava	17	730 000 Kč	1 033 000 Kč	896 611 Kč	960 000 Kč	28%
Celkem	67	877 000 Kč	1 070 000 Kč	1 143 500 Kč	940 000 Kč	21%

Regiony	Počet organizací	Změna obvyklé dotace MK ČR oproti předchozímu roku		
		2008	2009	2010
Praha	32	9%	-17%	-26%
Čechy	18	37%	-11%	-67%
Morava	17	27%	-17%	-40%
Celkem	67	18%	-14%	-38%

České kulturní organizace tedy očekávají veliké snížení příjmů z vlastní činnosti zapříčiněné mimo jiné i snížením příjmu z MK ČR. To má za následek snížení činnosti ze 14 kulturních aktivit (2009) v typické organizaci na 12 aktivit v roce 2010.

Regiony	Počet organizací	Příjmy z vlastní činnosti v obvyklé organizaci			
		2007	2008	2009	2010
Praha	32	359132	395000	327662	450000
Čechy	18	172500	210500	249000	50000
Morava	17	160500	354700	377000	400000
Celkem	67	175000	354700	332000	300000

Počet zaměstnanců a jejich pracovní poměr

Nezávislé kulturní instituce nemohou většinou ani stálým pracovníkům poskytnout jistotu zaměstnání ale vzhledem k projektovému charakteru činnosti vytvářejí nárazové pracovní příležitosti. Výzkum zachytil 197 zaměstnanců v roce 2009. V populaci ČR tedy může být cca 1.400 zaměstnanců v neziskovém, nerozpočtovém sektoru kultury. Situace snižujících se finančních toků nutí organizace spolupracovat s nezávislými umělci a OSVČ namísto vytváření zaměstnaneckých míst. Takovýchto umělců a OSVČ pracujících většinu času pro kulturní organizace může být v ČR dalších cca 1.600. Veliký je ovšem počet volných spolupracovníků, kteří pracují pro organizace méně než polovinu své produktivní pracovní doby. Těchto bylo v roce 2009 v ČR odhadem na 12 tisíc.

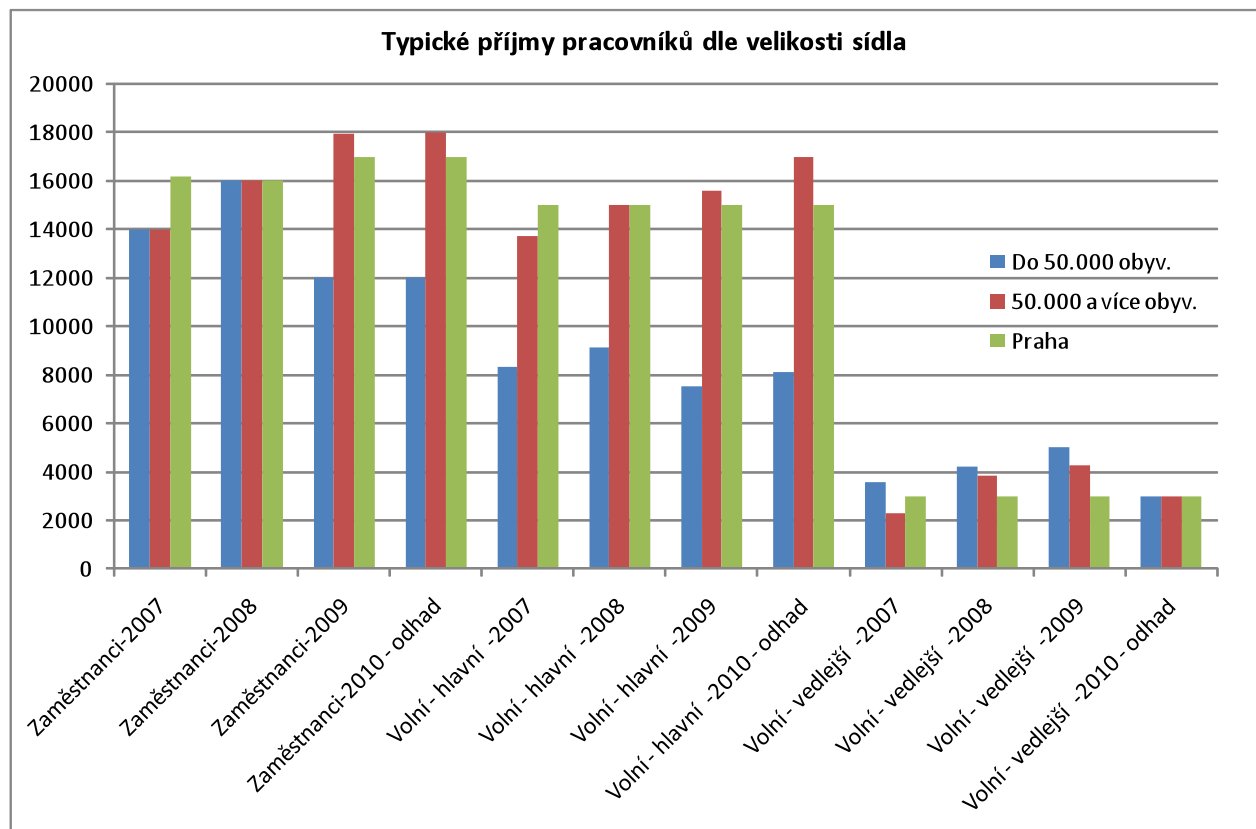
Organizace v roce 2010 neplánují velké propouštění kmenových zaměstnanců – ovšem jejich stav stagnuje na úrovni roku 2007 a noví pracovníci jsou raději nájímáni na volnou spolupráci. **Sektor neprodukuje žádná nová pracovní místa. Volní spolupracovníci, kteří se osvědčili, migrují na celodenní volnou spolupráci, a neuzavírají pracovní poměr, protože organizace si jednoduše nemohou dovolit nové zaměstnance. Běžná organizace nemá žádné (!) zaměstnance, a sestává se pouze z 3-5 volných spolupracovníků.**

Příjmy v organizacích jsou velmi podprůměrné. Zatímco ČSU uvádí v době konání výzkumu průměrnou mzdu v ČR na úrovni 23 tisíc, zaměstnanci v kulturním sektoru se musí spokojit se mzdou na úrovni 2/3 celostátního průměru - s 15-ti tisíci. Mzdy zaměstnanců v roce 2010 zůstanou víceméně fixní. Mírně se navýší odměny hlavních volných spolupracovníků (o 3%) a naopak volní spolupracovníci vedlejší (kteří ovšem tvoří jádro mnoha menších organizací) přijdou v průměru o 7% odměny. Pro běžného spolupracovníka kulturní „neziskovky“ to znamená stagnaci na nízkých úrovních odměny, která není valorizována ani o inflaci.

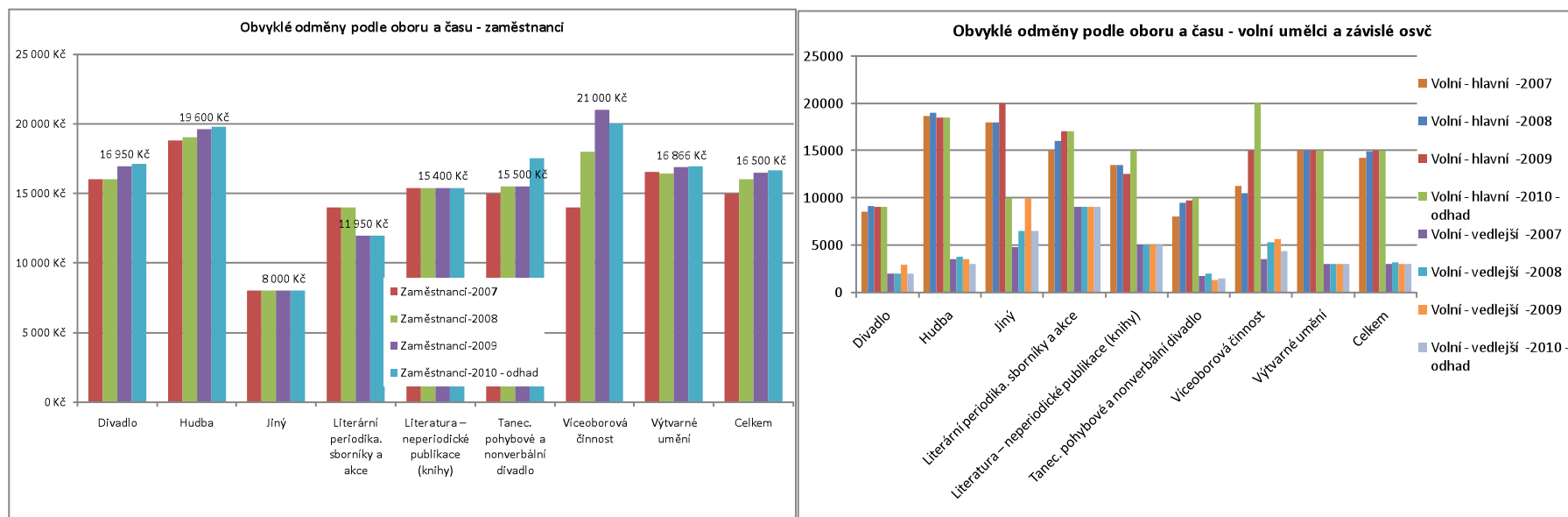
Pracovní příležitosti v letech 2007-2010												
	Zaměstnanci				Volní spolupracovníci hlavní				Volní spolupracovníci vedlejší			
Rok	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Průměr	3	3	3	3	3	3	3	3	24	27	26	25
Počet												
Median	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4	5	4
Součet	197	199	197	194	202	209	213	224	1 628	1 801	1 720	1 657
Maximum	94	96	95	95	47	46	46	58	329	290	280	250
Měsíční průměrné příjmy pracovníků v letech 2007-2010												
	Zaměstnanci				Volní spolupracovníci hlavní				Volní spolupracovníci vedlejší			
Rok	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Průměr	14 953 Kč	15 487 Kč	15 453 Kč	15 558 Kč	12 993 Kč	13 615 Kč	13 674 Kč	14 098 Kč	3 909 Kč	4 351 Kč	4 944 Kč	4 641 Kč
Počet organizací	26	26	26	26	26	26	26	26	43	43	44	43
Median	15 000 Kč	16 000 Kč	16 500 Kč	16 650 Kč	14 250 Kč	14 900 Kč	15 000 Kč	15 000 Kč	3 000 Kč	3 200 Kč	3 000 Kč	3 000 Kč
Maximum	23 000 Kč	25 300 Kč	28 000 Kč	31 800 Kč	20 000 Kč	20 925 Kč	21 620 Kč	30 000 Kč	14 000 Kč	14 000 Kč	23 000 Kč	20 000 Kč

Zatímco běžné organizace si musí poradit bez zaměstnanců, v 5% největších organizací je 11 a více zaměstnanců a 24 pracovníků, kteří tráví spoluprací více než polovinu času. Velké organizace zažívají roce 2010 růst příležitostí pro hlavní „volné“ pracovníky namísto vedlejších, zatímco malé organizace často budou muset redukovat (v běžné organizaci o jedno vedlejší angažmá).

<i>Distribuce pracovníků dle percentilu</i>				<i>Percentily</i>			
	5	10	25	50	75	90	95
Pracovníci-Zaměstnanci-2007					2	6	10
Pracovníci-Zaměstnanci-2008					1	6	9
Pracovníci-Zaměstnanci-2009					2	7	11
Pracovníci-Zaměstnanci-2010 - odhad					1	5	11
Pracovníci-Volní - hlavní -2007					2	10	18
Pracovníci-Volní - hlavní -2008					2	10	21
Pracovníci-Volní - hlavní -2009					2	10	21
Pracovníci-Volní - hlavní -2010 - odhad					2	8	24
Pracovníci-Volní - vedlejší -2007				3	30	60	138
Pracovníci-Volní - vedlejší -2008				4	30	71	200
Pracovníci-Volní - vedlejší -2009				5	30	72	154
Pracovníci-Volní - vedlejší -2010 - odhad				4	30	71	140

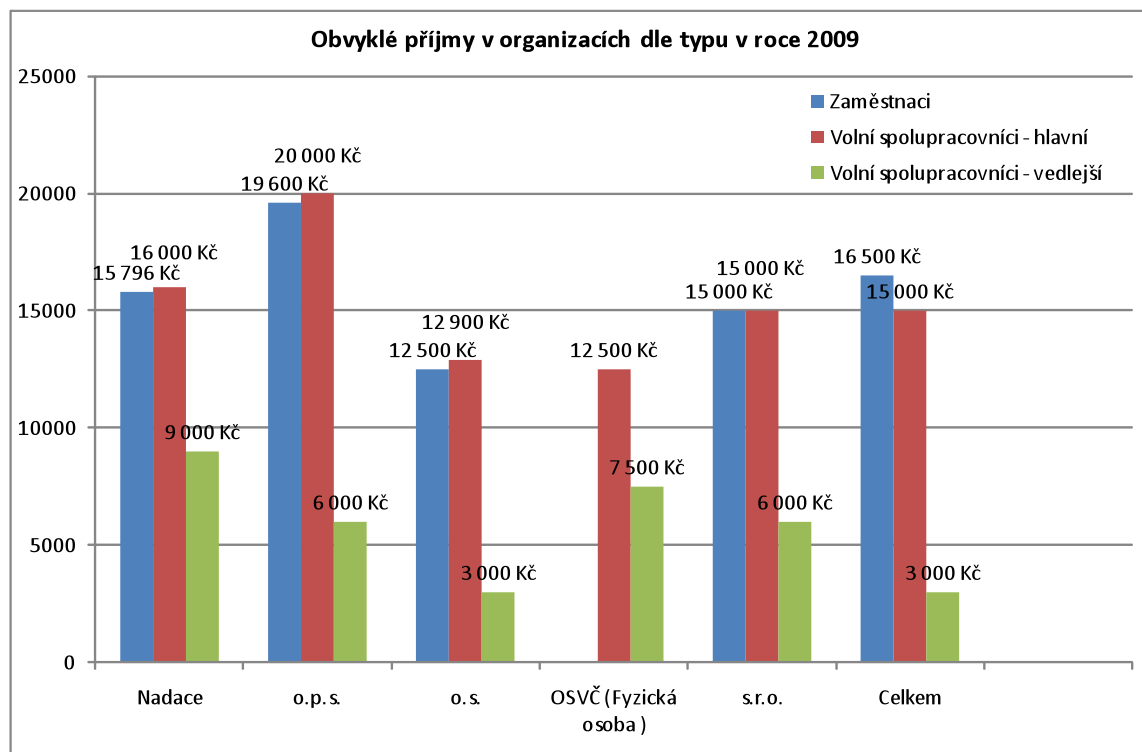

Typické (median) příjmy se výrazně liší dle velikosti sídla. **Příjmové nůžky mezi malými a velkými sídly se výrazně rozevírají zejména u zaměstnanců.** Vedlejší spolupracovníci si o něco lépe vedli v malých sídlech, ovšem celkově jejich je ohodnocení silně pod existenčním minimem, takže nejde o jejich primární zdroj obživy, pokud nemají obdobných zdrojů více.

Odměny se dále liší dle oboru. Oblast literárních periodik má „nejhůře placené“ zaměstnance, ale relativně dobře odměňuje volné umělce. Zaměstnanci v hudbě dosáhnou téměř na průměrné platy v ČR (19.600 Kč) a i odměny volných pracovníků jsou o poznání vyšší než v ostatních sledovaných oborech. V divadle a v tanečním oboru mají nízké odměny volní umělci.

Z typů organizací nejvíce trpí nedostatkem odměn OSVČ a lidé navázaní na občanská sdružení, zatímco velké obecně prospěšné společnosti vyplácejí svým pracovníkům odměny na běžné úrovni České republiky.

Celkový počet aktivit

Organizace odpovídající ve výzkumu plánují na rok 2010 celkem 2.812 aktivit, z toho 403 původních. Celkový počet aktivit zajišťovaných nerozpočtovými organizacemi v ČR bude zhruba sedminásobný, protože čísla reprezentují cca 17% organizací v ČR. Již pouhých 67 organizací zachycených ve výzkumu tak

produkuje značnou kulturní produkci. Protože výzkum zachytil, jen 17% organizací, **ve skutečnosti sektor (nestátní producenti kultury) produkuje cca 7x více aktivit, což znamená v ČR cca 20.000 tisíc kulturních aktivit, z toho asi 3.000 původních.**

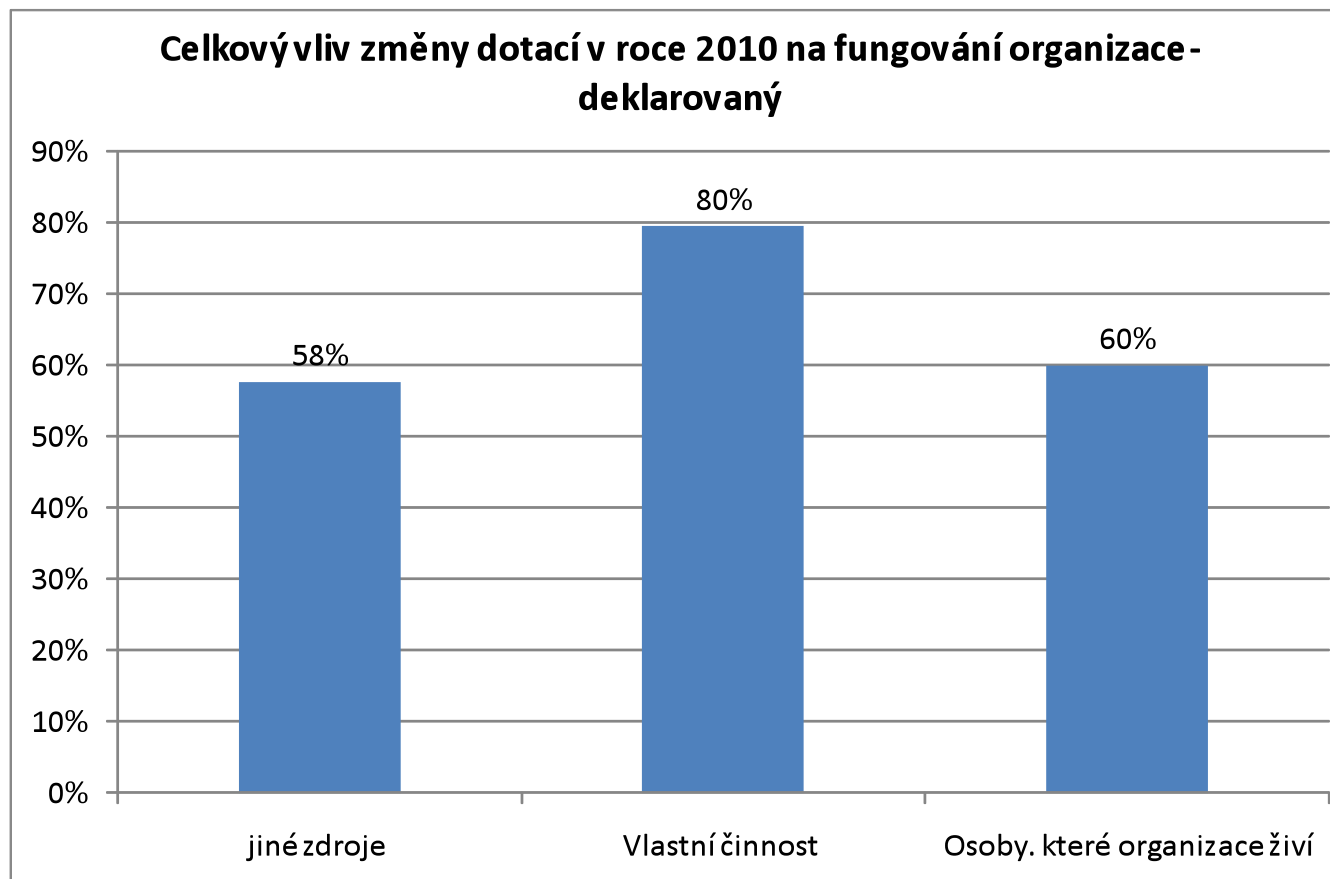
Činnost organizací v letech 2007-2010												
	Počet aktivit				Počet původních aktivit				Počet příjemců			
Rok	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Průměr	37	42	42	42	6	7	6	6	25 832	31 833	49 805	55 857
Median	12	14	14	12	2	3	2	3	3 000	4 349	4 500	5 000
Součet	2 481	2 800	2 832	2 812	405	452	407	403	1 730 747	2 132 797	3 336 957	3 742 413
Maximum	281	288	300	300	52	55	57	55	1 090 100	1 363 330	2 513 475	2 702 000

Z hlediska vývoje se jedná se o **mírný pokles počtu aktivit oproti loňskému roku. Narůstá však počet příjemců** těchto kulturních aktivit. I přes tíživou finanční situaci poptávka po tomto typu kulturních služeb roste.

Jaký je počet příjemců kulturních aktiv od neziskových nestátních organizací? Pokud vynecháme extrémní případy plošných aktivit, průměrný počet příjemců na jednu organizaci je 9.160 (průměr bez 5% nejvyšších a nejnižších hodnot). **Z toho vyplývá, že při celkovém počtu organizací sledovaného typu v ČR, který je 483, je odhadovaný počet příjemců v ČR 4.424.280, což představuje téměř polovinu populace ČR. Z tohoto čísla jsou vyjmuti například příjemci plošné komunikace typu „Celé Česko čte dětem“. Ačkoli někteří aktivnější příjemci jsou v tomto čísle započtení několikrát (pokud jsou příjemci kulturních služeb z několika organizací), je zřejmé, že nestátní kulturní organizace poskytují skutečně obrovskou produkci kulturních zážitků.**

Efekt snížení dotací – deklarovaný

Na přímou otázku ohledně celkového vlivu změny dotací ze strany MK ČR se 80% organizací vyslovilo, že změny dotací od MK ČR v roce 2010 budou mít efekt na vlastní činnost organizace, 58% vidí vliv i ve snížení potenciálu získání financí z jiných zdrojů a 60% organizací pocítuje vliv na osoby, které organizace živí.

Oborová kategorizace dopadů na příjmy a činnost

Výrazné snížení dotací MK ČR v roce 2010 očekává nejen nezávislá divadelní sféra, ale i literární periodika a dotacemi zanedbávané výtvarné umění. Naopak běžná organizace s víceoborovou činností si z hlediska dotací MK ČR oproti loňsku polepší. V knižní oblasti klesnou dotace MK ČR pro běžnou organizaci pod polovinu loňského stavu.

Obor	Počet organizací	Obvyklá dotace Ministerstva kultury ČR			
		2007	2008	2009	2010
Divadlo	11	200 000 Kč	360 000 Kč	435 000 Kč	300 000 Kč
Hudba	16	300 000 Kč	300 000 Kč	250 000 Kč	185 000 Kč
Jiný	7	100 000 Kč	100 000 Kč	80 000 Kč	61 000 Kč
Literární periodika, sborníky	7	410 000 Kč	450 000 Kč	250 000 Kč	150 000 Kč
Literatura – neperiodické pl	6	190 000 Kč	207 500 Kč	266 000 Kč	119 000 Kč
Tanec, pohybové a nonverb	6	295 000 Kč	270 000 Kč	180 000 Kč	175 000 Kč
Víceoborová činnost	6	268 500 Kč	163 500 Kč	92 500 Kč	180 000 Kč
Výtvarné umění	8	- Kč	25 000 Kč	27 500 Kč	15 000 Kč
Celkem	67	237 000 Kč	280 000 Kč	240 000 Kč	150 000 Kč

Obor	Počet organizací	Změna obvyklé dotace MK ČR oproti předchozímu roku		
		2008	2009	2010
Divadlo	11	80%	21%	-31%
Hudba	16	0%	-17%	-26%
Jiný	7	0%	-20%	-24%
Literární periodika, sborníky	7	10%	-44%	-40%
Literatura – neperiodické pl	6	9%	28%	-55%
Tanec, pohybové a nonverb	6	-8%	-33%	-3%
Víceoborová činnost	6	-39%	-43%	95%
Výtvarné umění	8		10%	-45%
Celkem	67	18%	-14%	-38%

Podívejme se na celkový finanční výhled do roku 2010. Zvlášť dramatická je situace u knih, kde se očekává úbytek více než poloviny financí – což je způsobeno především nízkým očekávaným ziskem z vlastní činnosti. Problémy bude mít z pohledu celkových financí i víceoborová část organizací, ačkoli se jich nedotklo snížení dotací MK ČR.

Obor a obvyklé celkové příjmy		Celkové příjmy				Podíl dotací v roce 2009
	Počet organizací	2007	2008	2009	2010	
Divadlo	11	1 230 000 Kč	1 100 000 Kč	1 500 000 Kč	1 255 000 Kč	29%
Hudba	16	981 000 Kč	1 565 500 Kč	1 386 000 Kč	1 125 000 Kč	18%
Jiný	7	443 800 Kč	453 000 Kč	605 000 Kč	401 000 Kč	13%
Literární periodika, sborníky	7	877 000 Kč	1 033 000 Kč	896 611 Kč	840 000 Kč	28%
Literatura – neperiodické publikace	6	1 652 900 Kč	1 881 500 Kč	2 401 800 Kč	1 171 400 Kč	11%
Tanec, pohybové a nonverbní umění	6	896 965 Kč	1 313 800 Kč	1 145 300 Kč	1 280 000 Kč	16%
Víceoborová činnost	6	1 006 300 Kč	1 091 100 Kč	794 243 Kč	519 270 Kč	12%
Výtvarné umění	8	235 000 Kč	213 500 Kč	265 000 Kč	246 500 Kč	10%
Celkem	67	877 000 Kč	1 070 000 Kč	1 143 500 Kč	940 000 Kč	21%

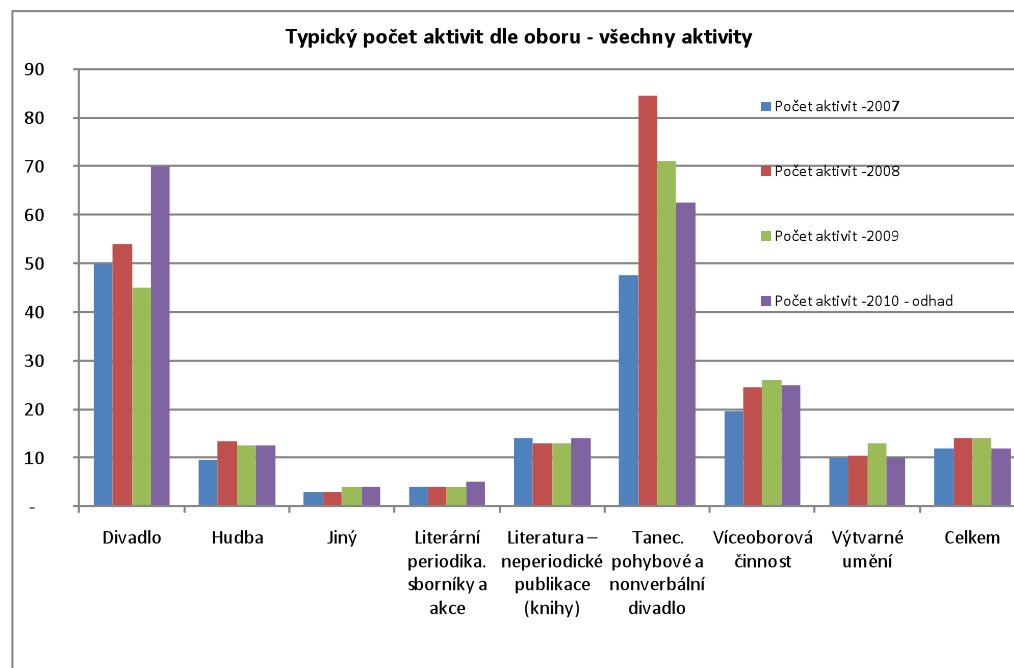
Dotace MK ČR pro nestátní kulturu paradoxně v roce 2010 prakticky zmizí z malých obcí – ve kterých je ovšem již nyní nedostatek diverzity kulturních aktivit a zároveň i nejnižší příjmy. Přitom podpora zajištění dostupnosti kulturních služeb v regionech ČR je součástí platné kulturní politiky MK ČR. Úbytek dotací pro běžnou kulturní „neziskovku“ v malé obci (do 50.000 obyvatel) o 86% znamená přímé ohrožení její existence.

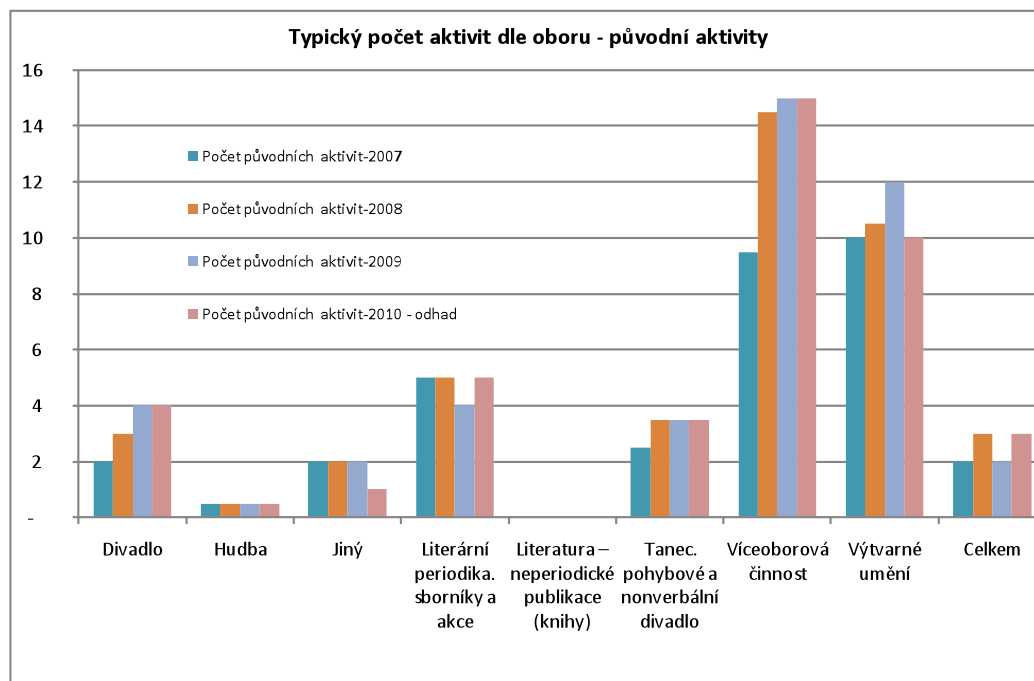
Velikost obce		Obvyklá dotace Ministerstva kultury ČR			
	Počet organizací	2007	2008	2009	2010
Do 50.000 obyv.	14	82 000 Kč	44 500 Kč	105 000 Kč	15 000 Kč
50.000 a více obyv.	22	245 000 Kč	300 000 Kč	250 000 Kč	195 000 Kč
Praha	31	300 000 Kč	300 000 Kč	250 000 Kč	180 000 Kč
	67	237 000 Kč	280 000 Kč	240 000 Kč	150 000 Kč

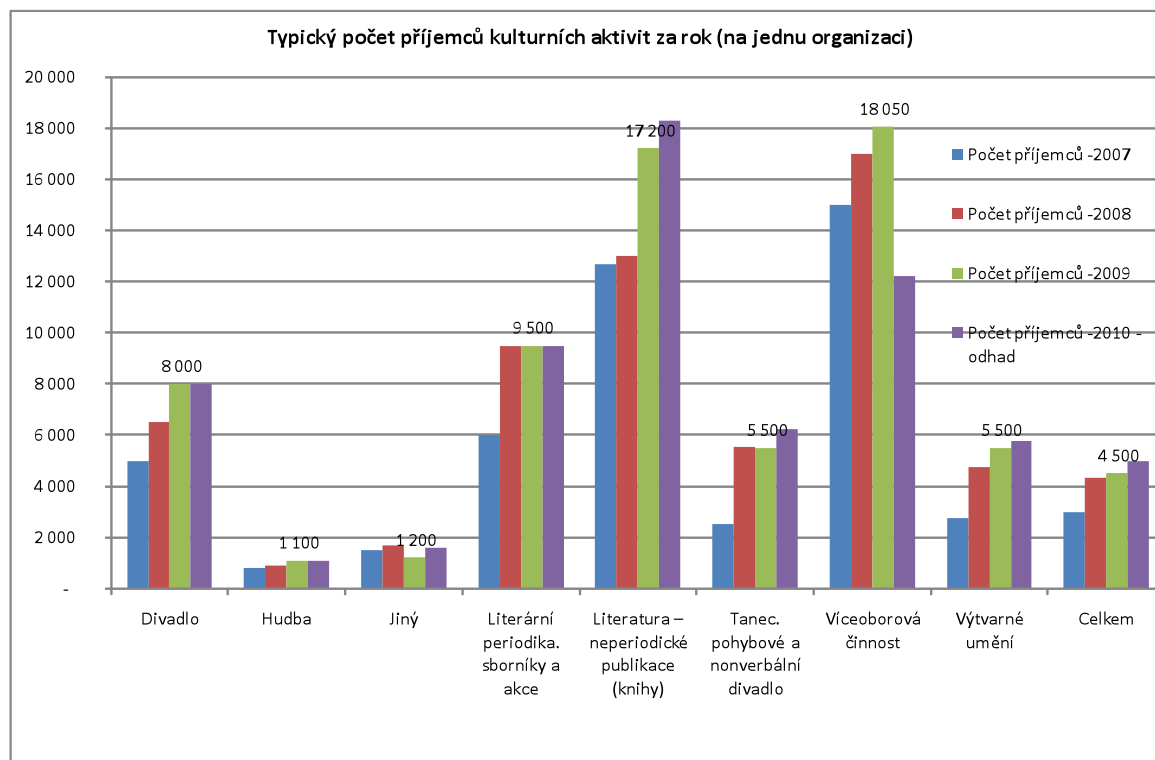
Regiony		Změna obvyklé dotace MK ČR oproti předchozímu roku		
	Počet organizací	2008	2009	2010
Praha	32	9%	-17%	-26%
Čechy	18	37%	-11%	-67%
Morava	17	27%	-17%	-40%
Celkem	67	18%	-14%	-38%

Ačkoli se zdá, že celkový počet aktivit nezávislé kultury není v roce 2010 ohrožen, musíme se podívat na jednotlivé obory samostatně. V každém oboru je samozřejmě různě náročné sestavit jednu aktivitu.

Divadlo plánuje v roce 2010 jednoznačně navýšit počet aktivit jako takových, ovšem nepřibude původních premiér, ale jen repríz. Taneční organizace naopak redukuje počet představení. Na mírném vzestupu co do počtu aktivit je víceoborová činnost, zatímco výtvarné umění zmenšuje počet původních výstav na úroveň roku 2007. **Zavedené organizace s více než tříletou historií tedy celkově stagnují a finanční situace jim neumožňuje žádný rozvoj.**

Co do počtu příjemců vidíme ve většině oborů mírný růst – zřejmě motivovaný příjmy z vlastní činnosti. Výjimkou je víceoborová činnost, kde počet příjemců neroste, ačkoli počet aktivit ano.

Závěr

Uvedme si nyní závěry, které můžeme zobecnit na oslovenou populaci. Zkoumanou populací byli organizace nezávislé kultury, které se ucházejí o granty MK ČR. Jedná se o nestátní, neziskové organizace, s nimiž není jmenovitě počítáno ve státním rozpočtu.

Celkové příjmy organizací v roce 2010 poklesnou o průměrných 9,5%, běžná organizace (median) si ovšem pohorší o celých 17%.

Ačkoli dotace MK ČR mají umožnit existenci zejména menšinovým formám umění a kultury, nerovnost v distribuci dotací mezi malými a velkými organizacím narůstá. Obce nemohou příjmy narovnat, protože rozhodují ještě více než MK ČR ve prospěch velkých kulturních akcí, na úkor menších organizací a tedy i na úkor pestrosti kulturní nabídky.

Největší celkový výpadek příjmů očekávají typické organizace v Čechách mimo Prahu, na letošní rok mají oproti minulým létům méně než poloviční rozpočet. Situace typických českých organizací je dána očekávaným snížením dotací MK ČR cca na 1/3 loňské výše, a likvidačním propadem vlastních příjmů, daným zhoršující se ekonomickou situací.

Sektor nemá finanční kapacitu vytvářet nová pracovní místa, a musí tedy klíčové pracovníky udržovat na volný umělecký poměr nebo jako OSVČ. Příjmy v sektoru jsou hluboko pod průměrnými příjmy v ČR.

Efekt snížení dotací ze strany MK ČR tak vyvolává:

- Stagnaci nízkých odměn v celém sektoru nezávislé kultury
- Nahrazování zaměstnaneckých pracovních míst spoluprací na živnostenský list nebo volnými umělci
- Další centralizaci nezávislé kultury do Prahy a do větších organizací namísto podpory malých nezávislých institucí (v rozporu se schválenou kulturní politikou)

MK ČR by se celkově mělo zaměřit na vyváženou podporu všech forem živého umění, jehož diverzitu často zajišťují zejména menší kulturní organizace, a na podporu kultury v malých obcích zejména v Čechách.